

- de, der søger om medlemskab i dag, målt i BNP pr. indbygger. Det samlede tal for de ti ansøgerlande er under 25 pct. af EU-15's, og sammenlignes de tilsvarende tal for Danmark med Polens, er Danmarks BNP pr. indbygger knap syv gange så højt som Polens. Det tilsvarende tal for Grækenland, Portugal og Spanien var ved optagelsen henholdsvis 60 pct., 70 pct. og 55 pct. Omregnet til KKS befandt disse tre lande sig endnu tættere på EF/EU-gennemsnittet, end det er tilfældet med de nuværende ansøgerlande.
3. Geografisk ligger Grækenland, Portugal og Spanien så langt fra Danmark, at afstanden i sig selv udgjorde en barriere for arbejdskraften, mens de nye lande ligger meget tæt på. Som Svend Auken har udtalt om polakkerne: »De skal bare tage færgeren«. ¹⁹⁾
 4. Den måske afgørende forskel mellem Østudvidelsen og de tidligere udvidelser er, at de økonomisk svage østeuropæiske ansøgerlande grænser op til de allermest velstående lande i Europa. Der er tale om en grænse mellem den rigeste og den fattigste del af Europa, som udviskes ved udvidelsen. Denne grænse går tilmed hele vejen ned igennem Europa. Ingen tidligere udvidelse af EF/EU kan tilnærmelsesvis sammenlignes med dette. Der er aldrig tidligere i EU blevet optaget et meget stort fattigt land med grænser direkte op til et meget velstående land. Det ville være mere relevant at sammenligne fri bevægelighed af arbejdskraft mellem disse to områder med, at USA og Mexico i fællesskab besluttede sig for at fjerne grænsekontrollen og at indføre arbejdskraftens frie bevægelighed mellem disse to lande. Som bekendt er dette ikke tilfældet, og det antages, at der i USA i dag lever omkring 5 millioner ulovlige indvandrere, hvoraf omkring 60 pct. er indvandret illegalt over grænsen fra Mexico. ²⁰⁾
 5. De sociale sikkerhedsnet i vid forstand – herunder såvel sociale bistandsordninger som sygehjælp og andre velfærdsgoder – i de nuværende EU-lande, der grænser op til ansøgerlandene, er meget mere omfattende og generøse end ansøgerlandenes egne. Dette forhold, der i særlig høj grad gør sig gældende i Danmark, kan i sig selv virke som en tiltrækkende faktor for østeuropæiske arbejdstagere og deres familier.
 6. Østudvidelsen adskiller sig fra tidligere udvidelser ved, at der inden for Unionen vil opstå en stor indkomstkloft på et geografisk set meget lille område, eksempelvis Danmark/Polen og Tyskland/Polen. Det vil med stor sandsynlighed medføre et betydeligt lønpres i de mere velstående lande, især i de områder, der grænser op til ansøgerlandene, herunder Danmark. Dette argument må antages at have været afgørende for, at Tyskland og Østrig har meddelt, at man vil gøre brug af en syvårig overgangsordning.
 7. Alle undersøgelser, der søger at belyse, hvor mange østeuropæiske arbejdssøgende der kan forventes at rejse til det nuværende EU, er behæftet med stor usikkerhed. De kan således ikke tage højde for eventuelt stigende arbejdsløshed i ansøgerlandene. De tager heller ikke hensyn til Tysklands og Østrigs overgangsordning. Det er overvejende sandsynligt, at en meget stor del af de østeuropæere, som ellers ville søge til Tyskland eller Østrig, i stedet vil søge til andre af de mere velstående EU-lande. Det gælder i særlig høj grad for arbejdstagere fra Polen af de grunde, der tidligere er nævnt. Her vil Danmark være et oplagt mål: For det første ligger det tæt på Polen, for det andet har det et omfattende socialt sikkerhedsnet, for det tredje vil indkomstkloften mellem Danmark og Polen være en af de største i hele EU, og for det fjerde kan den høje og konstant stigende arbejdsløshed i Polen komme til at virke som en stærk push factor for mange arbejdsløse.
 8. Der var i 2002 bosat mere end 16.000 personer fra ansøgerlandene i Danmark, heraf alene 10.000 personer fra Polen. ²¹⁾ Tilstedeværelsen af disse er en faktor, der vil lette adgangen for nye indvandrere fra disse lande. I modsætning hertil boede kun et helt ubetydeligt antal personer fra Grækenland, Portugal og Spanien her i landet ved udvidelsen af EU med disse lande.
- 14. Rettsstillingen ved en dansk undtagelsesordning kontra en »sikkerhedsmekanisme«.*
- Det spørgsmål har været rejst, om ikke Danmark på ethvert tidspunkt kan vælge at forlange, at den syvårige overgangsordning gælder for EU-arbejdstagere fra de nye EU-lande, der søger hertil. Det er ifølge statsminister Anders Fogh Rasmussen muligt: »Hvis der mod vores forventning skulle komme en så massiv tilstrømning af arbejdskraft udefra, at det giver forstyrrelser på det danske arbejdsmarked og udnyttelse af det danske system, så kan man i henhold til EU-reglerne iværksætte et stop. Men vi har ingen anledning til at tro, at det bliver aktuelt.« ²²⁾
- Som bilag til dette beslutningsforslag er optrykt beskæftigelsesministerens notat af 2. oktober 2002 til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om EU-udvidelsen og vandrende arbejdstagere. I dette notat er be-